УДК 636.68.09:616.995.42-084

ХОРОШУН В.В., магістрант
Науковий керівник – **КОЗІЙ Н.В.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
nataliia.kozii@btsau.edu.ua

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТІВ ІВЕРМЕКТИНУ ЗА КНЕМІДОКОПТОЗУ ПАПУГ

За тяжкого перебігу кнемідокоптозу у папуг, вони часто гинуть. Вивчення ефективності етіотропних засобів у поєднанні із засобами патогенетичної чи симптоматичної дії за кнемідокоптозу хвилястих папуг вважаємо актуальним. Метою роботи було вивчення порівняльної ефективності препаратів івермектину за кнемідокоптозу папуг. Встановлено, що івермікол краплі порівняно з аверсектиновою маззю за комплексного лікування папуг, хворих на кнемідокоптоз виявляють вищу терапевтичну ефективність.

Ключові слова: кнемідокоптоз папуг, етіотропні засоби, івермікол краплі, аверсектинова мазь.

Серед декоративної птиці найбільш поширеними є папуги. Хвороби різного ґенезу спостерігають у папуг, зокрема ураження шкіри. Досить часто причиною хвороб шкіри ссавців і птиці є коростяні кліщі. Коросту у папуг викликає внутрішньошкірний кліщ – *Knemidokoptes*. Збудник передається від однієї особини до іншої за безпосереднього контакту, та з предметами для догляду та збагачення середовища проживання птиці, а також з кормом та підстилкою. Хвора на кнемідокоптоз птиця має пригнічений стан, знаходиться тривалий час у стресі. Це зумовлено порушенням цілісності та втратою еластичності шкіри, яка не вкрита пір'ям, виникненням свербежу, деформацією дзьоба. Як наслідок порушується нормальна життєдіяльність птиці. Спостерігають втрату ваги, цікавості до навколишнього середовища. За тяжкого перебігу кнемідокоптозу, досить часто папуги гинуть [1, 2].

На сьогоднішній день є великий вибір засобів, що виявляють протипаразитарну дію. У той же час, науковці та особливо спеціалісти ветеринарної медицини, які надають послуги по лікуванню декоративної птиці звертають увагу на те, що більшість акарицидів є токсичними для птиці і можуть бути причиною алергічних реакцій чи отруєння.

Вивчення ефективності етіотропних засобів, чи їх поєднання із засобами патогенетичної чи симптоматичної дії за кнемідокоптозу хвилястих папуг вважаємо актуальним. Препарати макроциклічних лактонів є етіотропними засобами першого вибору за корости тварин і птахів. Ці препарати випускають різні вітчизняні та закордонні фармацевтичні компанії, у різних лікарських формах, що у свою чергу передбачає різні шляхи їх введення.

Метою роботи було вивчення порівняльної ефективності препаратів івермектину за кнемідокоптозу папуг. Робота, виконувалися в умовах ветеринарної клініки "Фенікс" м. Київ. Дослідна частина роботи виконувалася з жовтня 2019 р. по листопад 2020 р. Вивчали лікувальну ефективність інсектоакарицидних засобів:: аверсектинової мазі та івермікол краплі. Хворих птахів із середнім ступенем перебігу кнемідокоптозу лікували по мірі надходження на прийом до клініки. Для проведення досліджень було відібрано 10 хворих птахів. Їх поділили на 2 групи: контрольну і дослідну. При лікуванні хворої птиці контрольної групи як етіотропний засіб використовували аверсектинову мазь. При лікуванні птиці дослідної групи – івермікол краплі. Папугам обох груп щодня до корму додавали по 0,5 чайної ложки вітамінізованої зернової суміші Perlen упродовж 30 днів. До складу суміші входять всі необхідні вітаміни і мінерали, а також корисний лецитин. Мета застосування збагаченого корму – підвищення опірності організму хворої птиці. З метою знешкодження патогенної та умовно патогенної мікрофлори на уражених ділянках шкіри хворих папуг, використовували хлоргекседин щодня, на уражені ділянки лап, дзьоба, шкіри папуг обох груп. Перед та після лікування клітку, де утримується хвора птиця, предмети для збагачення середовища обробляли дезакаризаційним препаратом «Неостомазан», відповідно до інструкції 1 мл на 1 л води після миття клітки. Як дезінфекційний препарат використовували «Екоцид С», відповідно до інструкції.

Критерієм оцінки ефективності засобів етіотропної дії були зміни у динаміці показників ЕЕ та ІЕ препаратів на 7-му, 21-шу та 35-ту добу після початку лікування. Результати проведених досліджень відображені у таблиці 1.

Таблиця 1 – **Динаміка показників ЕЕ та ІЕ препаратів етіотропної дії за кнемідокоптозу папуг.**

Показники		Контрольна група, n=5	Дослідна група, n=5
До лікування	ЕІ, %	100	100
	ІІ, екз.	15,8	16,0
7-й день	ЕЕ,%	60	60
	ІЕ,%	71,5	75
21-й день	ЕЕ,%	40	100
	ІЕ,%	70,2	100
35-день	ЕЕ,%	20	100
	ІЕ,%	71,5	100

Динаміка показників екстенс- та інтенсефективності авесектинової мазі та івермікол крапель на 7, 21, та 35 добу досліджень свідчить про високу терапевтичну ефективність івермікол крапель.

Діючою речовиною аверсектинової мазі є аверсектин С. Діюча речовина івермікол крапель – івермектин. Обидві ці речовини є антибіотиками групи макроциклічних лактонів. Механізм інсектоакарицидної дії цих речовин полягає у впливі на величину потоку іонів хлору через мембрани нервових і м'язових клітин паразита. Основною мішенью є глутаматчутливі хлорні канали, а також рецептори гама-аміномасляної кислоти. Зміни потоку іонів хлору порушують проведення нервових імпульсів, а це приводить до паралічу і загибелі паразита.

Івермектин є похідним авермектину, який виявляє вищу фармакологічну активність та нижчу токсичність відносно макроорганізму [3] .

На нашу думку важливим є також, у випадку кнемідокоптозу папуг, лікарська форма івермекол крапель – розчин. Нанесення цього препарату безпосередньо на шкіру спинки птиці, між крилами, забезпечує швидке всмоктування препарату та тривалість хіміотерапевтичної дії мінімум 14 діб. Тоді, як за використання аверсектинової мазі, лише на 3-5 добу створюється терапевтична концентрація препарату (дані інструкції на препарат).

Висновок. Івермікол краплі порівняно з аверсектиновою маззю за комплексного лікування папуг, хворих на кнемідокоптоз виявляють вищу терапевтичну ефективність.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Kim KT, Lee SH, Kwak D. Developmental morphology of Knemidokoptes pilae on an infested red-crowned parakeet (Cyanoramphus novaezelandiae). J Vet Med Sci. 2016 Mar;78(3):509-12. Doi:https://doi.org/10.1292/jvms.15-0504.

2. Шахабпур А., Слободян Р.О., Сорока Н.М. Поширення кнемідокоптозу декоративних птахів в м. Київ . Problemsand achievements of modern science. Vol.1. 2019 P. 52-54.

3. Fisher M.H., Mrozik H. The chemistry and pharmacology of avermectins. Annual Review of Pharmacology and Toxicology 32: 537–53. 1992. PMID 1605577. Doi:https://doi.org/10.1146/annurev.pa.32.040192.002541

УДК 619:616.993.192.66:636.7

ЧОРНА О.Г., магістрантка
Науковий керівник – **КОЗІЙ Н.В.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
nataliia.kozii@btsau.edu.ua

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ ЩОДО ПАТОГЕНЕЗУ БАБЕЗІОЗУ СОБАК ТА ПРИНЦИПИ ПОДОЛАННЯ ХВОРОБИ

Бабезоз собак - кровопаразитарна хвороба, що протікає гостро і хронічно. Вона супроводжується лихоманкою, анемією, жовтяничністю слизових оболонок, схудненням і втратою активності собаки. У сприйнятливих осібі є основною причиною захворюваності та смертності. Метою роботи було з'ясувати сучасні погляди щодо патогенезу бабезіозу собак та принципи подолання хвороби. Бабезії, як